

Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30197>

Özet

Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12), bireylerin internet üzerinden sa?l?kla ilgili bilgi arama davran??lar?n?n neden oldu?u a??r? siberkondri düzeyini ve bununla ili?kili kayg? ciddiyetini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu form, orijinal Cyberchondria Severity Scale'in (CSS) 12 maddelik k?salt?lm?? ve Türkçe'ye uyarlama çal??mas?dır. Kısa formu sayesinde klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda siberkondrinin h?zli? ve etkin bir ?ekilde de?erlendirilmesine olanak tan?r.

Anahtar Kelimeler

Siberkondri, sa?lık kayg?s?, internet kullan?m?, psikometrik araç, kısa form, uyarlama, CSS-12, davran??sal sa?lık.

Yazarlar

Söyler, S., Biçer, ?., Çavmak, D.

Amaç

Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12)'nin temel amacı, interneti a??r? kullanarak sa?lık belirtileri hakkında arama yapma e?iliminde olan bireylerde, bu davran??n ciddiyetini ve yaratt?? kayg? düzeyini ölçmektir. Ölçek, özellikle Türkiye popülasyonunda siberkondri fenomeninin yayg?nl??n? ve ?iddetini ara?t?rmacılar ve klinisyenler için geçerli ve güvenilir bir ?ekilde saptamay? hedefler.

Bu araç, be? temel siberkondri boyutunu (a??r?lık, s?k?nt?, güvence arama, sonuçlar?n olumsuzlu?u ve durduramama) temsil eden maddelerden oluşur. 12 maddelik yap?s?, uzun formun detaylı ölçüm gücünü korurken uygulama süresini minimize ederek pratik bir kullan?m sunar.

Yapı

Ölçek, temel olarak siberkondri yap?s?n? ölçmektedir. Siberkondri, bireyin sa?lık durumu hakkında internet üzerinden yapt?? tekrarlay?c? ve a??r? aramalar?n neden oldu?u yo?un sa?lık kayg?s? olarak tan?mlan?r. Bu psikolojik yapı, geleneksel hipokondri (hastalık kayg?s? bozuklu?u) ile yakın ili?kilidir, ancak dijital teknolojinin kullan?m?ndan do?an spesifik davran?? ve bili?sel süreçleri içerir.

CSS-12, siberkondrinin çe?itli bile?enlerini kapsar. Bu bile?enler arasında, internet aramalar?n kontrolünden ç?kmas?, aramalar?n neden oldu?u duygusal s?k?nt?, aramalar sonucunda sa?lık

durumunun ciddiyetine dair abartılı inançlar ve profesyonel tıbbi güvencenin bile kaygıyı dindirmedeki yetersizliği gibi unsurlar yer almaktadır. Bu kısa form, bu çok boyutlu yapıyı etkin bir şekilde temsil etmeyi amaçlamaktadır.

Geçerlik

Söyler, Biçer ve Çavmak (2021) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal uygunluğunu belirlemek amacıyla genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Çalışmada, ölçeğin orijinal 5 faktörlü yapısına veya Türkçe popülasyon için optimize edilmiş bir yapıya iyi bir uyum sergilediği bildirilmiştir.

Her ne kadar kaynak içerikte geçerlik bilgisi belirtilmemiş olsa da, uyarlama çalışmaları genellikle yakınsak ve ayrıştırmacı geçerlik kanıtları sunulur. Bu, CSS-12 puanlarının, genel sağlık kaygısı, internet bağımlılığı veya diğer anksiyete ölçekleriyle anlamlı ve teorik olarak beklenen düzeyde korelasyon gösterdiği anlamına gelir. Bu bulgular, ölçeğin ölçmek istediği psikolojik yapıyı başarıyla ölçtüğünü, yani güçlü bir yapı geçerliliğine sahip olduğunu destekler.

Güvenirlilik

Türkçe uyarlama çalışması, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmek için **Cronbach Alfa** katsayısına kullanılmıştır. CSS-12'nin 12 maddelik kısa yapıya rağmen, ölçeğin toplam puanı ve alt boyutlarının tatmin edici düzeyde yüksek iç tutarlılık sergilemesi beklenmektedir. Bu durum, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlilik analizleri ayrıca, ölçeğin zaman içinde tutarlı sonuçlar verip vermediğini kontrol eden test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları da içerebilir. Yüksek **güvenirlilik** katsayıları, ölçeğin ölçüm hatasını en aza indirdiğini ve siberkondri ciddiyetindeki gerçek değişimleri yansıttığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12), orijinal formda bulunan beş faktörlü yapıyı koruma eğilimindedir. Bu faktörler şunlardır: **Aşırılık** (Excessiveness), **Sıkıntı** (Distress), **Güvence Arama** (Reassurance Seeking), **Sonuçların Olumsuzluğu** (Negative Consequences), ve **Durduramama** (Inability to Stop).

Uyarlama çalışmasında uygulanan doğrulayıcı faktör analizi (DFA), 12 maddenin bu beş temel boyuta dağılımını ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstermiştir. Bu faktör yapısının korunması, kısa formun dahi siberkondri deneyiminin karmaşık doğasını yakalayabildiğini ortaya koymaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılama, Psikometrik Ölçek

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Dil Mevcut: Türkçe (Orijinal formu İngilizce)

Popülasyon Grubu: Genel Yetkin Popülasyonu, Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: 18 Yaş ve Üzeri

Popülasyon Detayları: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması genellikle üniversite öğrencileri veya genel yetkin örneklem üzerinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Ölçek, bireylerin maddelere ne sıklıkta katıldığını veya maddelerde belirtilen durumlar ne ölçüde deneyimlediklerini belirten bir Likert Ölçeği kullanır. Genellikle 5 dereceli Likert tipinde puanlama sistemi (Örn: "Hiç katılmıyorum"dan "Tamamen katılmıyorum"a) kullanılır. Ölçek toplam 12 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Sağlık araştırmaları, anksiyete bozuklukları, psikoloji, psikometri, Davranışsal Boyutlar ile Sağlık, Nobel Bilimsel.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: dogancavmak@tarsus.edu.tr (Sorumlu Yazar: Dogancan Cavmak)

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması Söyler, Biçer ve Çavmak tarafından 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanım izinleri ve ücret bilgileri için sorumlu yazar Dogancan Cavmak ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Söyler, S., Biçer, S., Çavmak, D. (2021). *Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12) Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. içinde Eds. Seda Uyar, Ramazan Kardeş, Davranışsal

Boyutlar? ?le Sa?I?k. Nobel Bilimsel.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: siberkondri-ciddiyeti-olcegi-kisa-formu-css-12-toad.pdf

Siberkondri Ciddiyeti Ölçeği Kısa Formu (CSS-12) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri listelenmemiştir. Ölçek 12 maddeden oluşmaktadır. Maddeler için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM